

Jak wspierać osoby uchodźcze w nauce języka polskiego?

Poradnik

Czego unikać podczas nauki języka polskiego?

W sieci można znaleźć sporo wskazówek dotyczących szybkiej nauki języków obcych, w tym języka polskiego. Niestety, bardzo wiele z nich jest zupełnie nieadekwatnych - nie tylko nie ułatwiają nauki języka, ale wręcz ją utrudniają. Czego więc nie radzić? Bardzo niewłaściwą poradą jest na przykład: *dobierz typ materiału do nauki do swoich preferencji, w zależności od tego, czy jesteś słuchowcem, wzrokowcem czy kinestetykiem i skup się tylko na tym rodzaju treści*. W rzeczywistości ten trójpodział nie jest naukowo potwierdzony i absolutnie nie powinniśmy się nim sugerować, bo nie przynosi żadnych wyraźnych rezultatów. Co więcej, w nauce języka jest wręcz wskazane, by naprzemiennie korzystać z materiałów różnego typu. Nie tylko dlatego, by naukę urozmaicić, ale również po to, by obudowywać język możliwie jak największą liczbą kontekstów.

Podobnie jest z powszechnym przekonaniem o skuteczności uczenia się długiej listy słówek na pamięć. Jest to strategia krótkoterminowa i nieefektywna, bowiem działa jedynie na pamięć operacyjną, czyli krótkotrwałą - a celem nauki języka jest przecież zapamiętanie słownictwa i reguł językowych na dłużej, nie na kilka chwil. Mówiąc językiem psychologii, należy więc zadbać o pozostawienie śladu w pamięci długotrwałej, a do tego celu niestety nie nadaje się metoda bezrefleksyjnego "wykucia na blachę".

Jak skutecznie wspierać osoby z Ukrainy w nauce języka polskiego?

Skoro popularne metody nauki języka polskiego są nieskuteczne, pozostaje pytanie, jakimi dobrymi praktykami w tym zakresie warto się dzielić z osobami z Ukrainy? Poniżej wskazujemy metody, które mogą być pomocne zarówno w samodzielnej nauce, jak i podczas organizowania zajęć z języka polskiego przez pracodawców. **Co jest potrzebne do skutecznej nauki języka polskiego?**

1. Plan nauki

To nie musi być plan roczny, wystarczy na przykład dwumiesięczny. Ważne, by mieć określony w czasie i mierzalny cel oraz jasno sprecyzowany zakres materiału, który w danym okresie należy przyswoić. Warto też podzielić jeden spory cel na parę mniejszych kroków i każdy z nich odhaczać na swojej liście. Łatwiej w ten sposób utrzymać motywację i pozytywne nastawienie do nauki - widać wtedy jak na dłoni postępy i to, ile już udało się nauczyć.

2. Skupienie na słownictwie i wyrażeniach przydatnych w aktualnej sytuacji

Jak już zostało powiedziane, dla wielu osób uchodźczych nauka języka polskiego jest konieczna do tego, by móc podjąć pracę w Polsce. Dlatego z początku warto zachęcać do nauki tych elementów języka polskiego, które będą przydatne w potencjalnej przyszłej pracy, a odpuścić te, które nie są na ten moment priorytetowe.

Mówiąc wprost - hydraulik nie potrzebuje zasobu słów dotyczących podatków, a księgowy nie korzysta z niuansów językowych w zakresie marketingu. Ważne, by nauczyć się tego, co będzie najpilniejsze w danym momencie, reszta przyjdzie z czasem.

3. Tworzenie kreatywnego kontekstu do słów i wyrażeń w nowym języku

Podczas nauki nowych słówek, warto pamiętać o dwóch zasadach: po pierwsze, wokół każdego słowa należy samodzielnie stworzyć kontekst, czyli po prostu zdanie opisujące jakąś sytuację, z użyciem nowo poznanego słowa. Po drugie: im bardziej abstrakcyjny kontekst, tym większa szansa na skuteczne zapamiętanie danego słowa. Wynika to z faktu, że nasze mózgi są skonstruowane w taki sposób, że łatwiej zapamiętują to, co odbiega od standardu, wyróżnia się i przyciąga uwagę.

4. Testowanie wiedzy w trakcie nauki, zamiast bez końca uczyć się na pamięć

To bardzo ciekawy paradoks - osoby, które poddają się testom językowym w trakcie nauki danego modułu czy tematu szybciej i skuteczniej utrwalają informacje niż osoby, które zamiast testów podejmują się kolejnej pamięciowej powtórki. Wynika to ze specyfiki tych dwóch metod - aktywny wysiłek poznawczy związany z przypomnieniem sobie poprawnej odpowiedzi w teście zostawia silniejszy ślad pamięciowy w mózgu niż nieco bardziej odtwórcza powtórka tego, co zostało wyuczone na pamięć. Aby więc osoby uczące się mogły osiągać dobre i szybkie rezultaty, warto regularnie poddawać je testom językowym, zanim jeszcze uda się utrwalić nowe słowa czy wyrażenia, bo im bardziej trzeba się wysilić, by je sobie przypomnieć, tym łatwiej będzie można przywołać je z pamięci przy kolejnej okazji.

Tworzenie fiszek

Fiszki to bardzo wygodne narzędzie do nauki języków. To karty, które z jednej strony zawierają słowo w ojczystym języku, z drugiej zaś jego tłumaczenie z języka, którego się uczymy. Taki system pozwala na rozbicie na czynniki pierwsze materiału, którego trzeba się nauczyć. W ten sposób osoba, która się uczy, stawia przed sobą zadanie i od razu sprawdza, czy zna dobrą odpowiedź. Warto również stworzyć kartotekę fiszek z paroma przegródkami: pierwszą, która zawiera fiszki do nauczania, kolejną, do której należy wkładać fiszki, na które już udzielono poprawnej odpowiedzi i ostatnią, w której powinno się umieścić te, które już zostały powtórzone i utrwalone. To także narzędzie motywacyjne - podobnie jak w przypadku ustalania małych celów do nauki, przegródki pokazują bieżące postępy w nauce.

5. Organizowanie nauki języka w różnych miejscach/ lokalizacjach

Zasada, która mówi o tym, by wybrać jedno spokojne miejsce do nauki nie sprawdza się w praktyce. Według dostępnych badań naukowych, aby zwiększyć skuteczność nauki języka, należy zmieniać okoliczności i miejsca nauki języka. Te różnorodne miejsca tworzą silniejszy ślad pamięciowy, poprzez większą liczbę skojarzeń z informacją, którą należy przyswoić.

6. Zachęcanie do mówienia

I ostatnia zasada, ale chyba najważniejsza: od początku trzeba zachęcać osoby, które uczą się języka, do mówienia. Nieważne, że, być może, wymowa i gramatyka zawiera błędy - to ważne, by pomagać przełamywać lęk przed mówieniem i zachęcać do konstruowania zdań. Im szybciej słówka i wyrażenia z języka polskiego zaczną "żyć", tym sprawniejsza i pewniejsza będzie komunikacja w nowopoznanym języku.

Bezpłatne materiały do nauki języka polskiego dla osób z Ukrainy - gdzie ich szukać?

Osoby z Ukrainy mogą rozpocząć naukę języka polskiego samodzielnie. W sieci jest dostępna spora ilość darmowych materiałów, słowników, fiszek i nagrań z lekcjami języka polskiego. Warto zachęcać osoby z Ukrainy do zapoznania się z nimi. Poniżej udostępniamy listę takich materiałów dla dorosłych:

Podręczniki i zeszyty ćwiczeń do pobrania

1. [Po polsku po Polsce - cyfrowy podręcznik do nauki na poziomie A1 \(początkującym\)](#)
2. [Polski na dobry start i Z językiem polskim każdego dnia - podręczniki i zeszyty ćwiczeń na poziomach A1 \(początkującym\) i A2/B1 \(podstawowy/średniozaawansowany\) do pobrania w formacie pdf przygotowane z myślą o dorosłych](#)
3. [Tutaj dodatkowe ćwiczenia do nauki języka polskiego](#)
6. [A to polski właśnie - podręcznik na poziomach A2-B1 przeznaczony dla młodzieży](#)

Bezpłatne kursy nauki języka polskiego

1. Polska dla początkujących i średnio zaawansowanych ([UA](#), [PL](#))
2. [Polski.info - portal z kursami na poziomach A1-A2](#)
3. [Polskijazyk.pl - portal z kursami na poziomach A1 - B2 dla osób rosyjskojęzycznych. Wymaga darmowej rejestracji.](#)

Aplikacje do nauki języków

1. [Duolingo - multimedialny kurs polskiego na poziomie A1 - A2. Wymaga darmowej rejestracji.](#)
2. [Memrise - multimedialny kurs polskiego na poziomie A1 - A2. Wymaga darmowej rejestracji.](#)

Różne materiały i strony www do nauki języka polskiego

1. [Słowniczek szkolny polsko-ukraiński](#)
2. [Polski w obrazkach - seria filmów z materiałem na poziomie A1](#)
3. [Polish with Dorota - seria filmów do nauki na różnych poziomach](#)
4. [Polska Półka Filmowa - filmy i interaktywne materiały do nauki](#)
5. [Wordwall - różne ćwiczenia z języka polskiego jako obcego](#)
6. [Projekt ASAP - bezpłatne lekcje języka polskiego na Youtube](#)

7. [Rozmówki wydawnictwa Edgard \(Jednostronny PDF\)](#)
8. [Rozmówki wydawnictwa Edgard \(Dwustronny PDF\)](#)
9. [Rozmówki wydawnictwa Klett \(PDF\)](#)
10. [Rozmówki ukraińsko - polskie udostępnione przez firmę Empik](#)